

3. Відшкодування моральної шкоди: коментар, законодавство, судова практика / за заг. ред. М.К. Галянтича. – К.: Юрінком Інтер, 2013 – 288 с.
4. Галянтич М. Здійснення та судовий захист суб'єктивних житлових прав : монографія / Галянтич М., Дрішлюк А., Лічман Л. ; Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва АПРН України. – Київ – Тернопіль: Підручники і посібники, – 2009. – 496 с.
5. Палиюк В.П. Теория и практика возмещения морального (неимущественного) вреда в Украине (на примере защиты прав потребителей) / В.П. Палиюк // Личные неимущественные права: проблемы теории и практики применения : сб. статей и иных материалов / под ред. Р.А. Стефанчука. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – С. 499–520.
6. Пашук Т.І. Право людини на ефективний державний захист її прав та свобод / Т.І. Пашук // Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Академії правових наук України / редкол.: П.М. Рабінович (голов. ред.) та ін. – Серія І. Дослідження та реферати. Випуск 15. – Львів: Край, 2007. – 220 с.
7. Полюхович В. Адміністративно-правовий захист особи у відносинах з органами державної влади / В. Полюхович // Право України. – 2003. – № 5. – С. 41–46.
8. Притика Ю.Д. Законодавчі перспективи регламентації процесу захисту прав учасників цивільних правовідносин у третейському суді / Ю.Д. Притика // Еволюція цивільного законодавства: проблеми теорії і практики : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (29-30 квітня 2004р., м. Харків). – К.: Академія правових наук України, НДІ приватного права і підприємництва, НДІ інтелектуальної власності, Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого, 2004. – С.618–625.
9. Проблеми оптимізації цивільного процесу в Україні : монографія / [Берестова І.Е., Бичкова С.С., Бобрик В.І. та ін.] ; за ред. академіка НАПРН України О.Д. Крупчана. – К.: НДІ приватного права і підприємництва НАПРН України, 2011. – 180с.
10. П'янова Я. В. Судовий захист майнових цивільних прав : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Яна Валеріївна П'янова. – Харків : Б.в., 2009. – 20 с.
11. Канзафарова И.С. Общие условия гражданско-правовой ответственности за вред, причиненный нарушением личных неимущественных прав / И.С. Канзафарова // Личные неимущественные права: проблемы теории и практики применения : сб. статей и иных материалов / под ред. Р.А. Стефанчука. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – С. 486–498.
12. Цивільне право України : підручник: Загальна частина / за ред. проф. Бошинського Ю.Л. та проф. Шишки Р.Б. (кер. авт. кол.). – К.: Видавництво Літера-К, 2014. – 760с.
13. Цивільний процес : навч. посіб / [А.В. Андрушко, Ю.В. Білоусов, Р.О. Стефанчук, О.І. Угриновська та ін.] ; за ред. Ю.В. Білоусова. – К.: Прецедент, 2006. – 293 с.
14. Чернооченко С.І. Цивільний процес : навчальний посібник / С.І. Чернооченко. – 2-ге вид, перероб. та доп. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 472с.
15. Ярема А.Г. Захист права власності / А.Г. Ярема, В.І. Гуменюк // Практика застосування окремих норм Цивільного кодексу України : практ. посібн. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. – С. 40–107.

УДК 347.77

МОЖЛИВІСТЬ ВНЕСЕННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ВИНАХІД, КОРИСНУ МОДЕЛЬ, ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК ДО СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ

Турчин Л.Я.,
аспірант кафедри цивільного права та процесу
Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті розглянуто питання щодо можливості майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок бути внеском до статутного капіталу господарських товариств.

Ключові слова: статутний капітал господарського товариства, винахід, корисна модель промисловий зразок, майнові права інтелектуальної власності, виключні права.

Turchyn L.Y. / ВОЗМОЖНОСТЬ ВНЕСЕНИЯ ИМУЩЕСТВЕННЫХ ПРАВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ НА ИЗОБРЕТЕНИЕ, ПОЛЕЗНУЮ МОДЕЛЬ, ПРОМЫШЛЕННЫЙ ОБРАЗЕЦ В УСТАВНЫЙ КАПИТАЛ ХОЗЯЙСТВЕННЫХ ОБЩЕСТВ / Львовский национальный университет имени Ивана Франко, Украина

В статье рассмотрен вопрос о возможности имущественных прав интеллектуальной собственности на изобретение, полезную модель, промышленный образец быть вкладом в уставный капитал хозяйственных обществ.

Ключевые слова: уставный капитал хозяйственного общества, изобретение, полезная модель, промышленный образец, имущественные права интеллектуальной собственности, исключительные права.

Turchyn L.Y. / THE POSSIBILITY OF ENTERING INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS FOR INVENTION, UTILITY MODEL, INDUSTRIAL DESIGN TO THE SHARE CAPITAL OF COMMERCIAL COMPANIES / Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine

Intellectual property market is actively developing nowadays. One type of non-monetary contributions to the share capital of commercial companies are intellectual property rights, including invention, utility model, industrial design. Research of this question is urgent because of contradictory views on introducing rights for invention, utility model, industrial design to the share capital of commercial companies.

The article deals with the possibility of entering intellectual property rights for invention, utility model, industrial design to the share capital of commercial companies.

Intellectual property rights for an invention, utility model, industrial design is regulated by the Civil Code of Ukraine, Law on the Protection of Rights to Inventions and Utility Models and Law on the Protection of Rights to Industrial Designs. According to the aforesaid laws invention (utility model) is the result of human intellectual activity in any field of technology. Industrial design is the result of human creativity in the field of artistic design.

Analyzing the norms of Ukrainian legislation on inventions, utility models and industrial designs, one can see that the legislator directly provides for the entering of a recent contribution to the share capital of commercial companies. The subject of the contribution will serve all or part of the property rights. About making the corresponding deposit must be noted in the memorandum. In addition to this it is necessary to conclude an agreement of transfer of exclusive property rights to appropriate objects.

Key words: share capital of commercial company, invention, utility model, industrial design, intellectual property rights, exclusive rights.

Можливість внесення прав на об'єкти промислової власності до статутного капіталу господарських товариств передбачена українським законодавством. У зв'язку з розвитком ринку об'єктів інтелектуальної власності, частішими стають і угоди з приводу відчуження, зокрема й внесення до статутного капіталу, прав на об'єкти промислової власності. Права на винахід, корисну модель, промисловий зразок регулюються як Цивільним кодексом України, так і Законом України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та Законом України «Про охорону прав на промислові зразки», норми яких не завжди узгоджені між собою. Також існують суперечливі погляди щодо того, що саме виступає внеском до статутного капіталу господарських товариств. Таким чином, права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок потребують ґрунтовного вивчення.

Окремі аспекти об'єктів промислової власності досліджували провідні вчені, зокрема: О. Р. Кібенко, В. М. Коссак, І. Є. Якубівський, С. О. Довгий, В. О. Жаров, В. О. Зайчук.

Не зважаючи на чималий доробок науковців щодо цього питання, вищезгадана тематика потребує подальшого дослідження та розвитку з огляду на її важливу та зростаючу в Україні роль.

Метою статті є дослідження можливості внесення винаходів, корисних моделей, промислових зразків до статутного капіталу господарських товариств.

Відповідно до Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) до об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема, належать: літературні та художні твори; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); виконання; фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення; наукові відкриття; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; компоновання (топографії) інтегральних мікросхем; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; комерційні таємниці. Цей перелік не слід розглядати як вичерпний, оскільки він може поповнюватися новими результатами творчої діяльності [1, с. 705].

Українське законодавство по-різному визначає правовий режим окремих видів об'єктів інтелектуальної власності. Зважаючи на це, актуальним є дослідження питання про можливість внесення до статутного капіталу господарських товариств майнових прав на окремі об'єкти інтелектуальної власності.

У цій статті розглядатимуться такі об'єкти права інтелектуальної власності як: винахід, корисна модель, промисловий зразок.

Винахід (корисна модель) – це результат інтелектуальної діяльності людини в будь-якій сфері технології. Об'єктом винаходу (корисної моделі), правова охорона якому (якій) надається згідно з законодавством, може бути продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо) або процес (спосіб), а також нове застосування відомого продукту чи процесу. Корисність пропозиції може виявитися у найрізноманітніших формах і способах, зокрема, вона може давати певний економічний ефект, поліпшувати умови і безпеку праці, якість продукції, зменшувати витрати енергії і матеріалів, негативний вплив на навколишнє середовище [2, с. 155].

Винахід відповідає умовам патентоздатності, якщо він є новим, має винахідницький рівень і є промислово придатним. Корисна модель відповідає умовам патентоздатності, якщо вона є новою і промислово придатною.

Промисловий зразок – це результат творчої діяльності людини у галузі художнього конструювання. Об'єктом промислового зразка може бути форма, малюнок чи розфарбування або їх поєднання, які визначають зовнішній вигляд промислового виробу і призначені для задоволення

естетичних та ергономічних потреб. Промисловий зразок відповідає умовам патентоспроможності, якщо він є новим.

Набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок охороняється державою і засвідчується патентом. Патентом є охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і право власності на винахід (корисну модель) чи промисловий зразок. Обсяг правової охорони визначається формулою винаходу, корисної моделі, сукупністю суттєвих ознак промислового зразка.

Патент на винахід, корисну модель, промисловий зразок закріплює за суб'єктом права інтелектуальної власності на визначені об'єкти майнові права. Зокрема, ЦК України передбачає наступні майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок: право на використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка; виключне право дозволяти використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка (видавати ліцензії); виключне право перешкоджати неправомірному використанню винаходу, корисної моделі, промислового зразка, в тому числі забороняти таке використання; інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

В спеціальному законодавстві права патентовласника висвітлюються дещо інакше. Так, згідно зі ст. 28 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та ст. 20 Закону України «Про охорону прав на промислові зразки» патент надає його власнику виключне право використовувати винахід (корисну модель) чи промисловий зразок за своїм розсудом, якщо таке використання не порушує прав інших власників патентів; право дати будь-якій особі дозвіл (видати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі), промислового зразка на підставі ліцензійного договору; виключне право забороняти іншим особам використовувати винахід (корисну модель) та право забороняти іншим особам використовувати промисловий зразок без його дозволу. Тобто в ЦК України право на використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка не є виключним, а в спеціальному законодавстві це право є виключним. Щодо права забороняти іншим особам використовувати винахід, корисну модель, промисловий зразок, то ЦК України та Закон України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі» визначають його як виключне, натомість Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» не визначає його як виключне щодо промислових зразків.

Таким чином, порівнюючи норми ЦК України, Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» та Закону України «Про охорону прав на промислові зразки», видно, що між ними існують розбіжності у регулюванні майнових прав інтелектуальної власності на відповідні об'єкти. З метою уникнення неузгодженості на практиці, слід узгодити вищезазначені норми.

За відсутності на сьогодні однакового регулювання майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок, слід керуватися нормами ЦК України, оскільки він прийнятий пізніше, ніж Закон України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі» та Закон України «Про охорону прав на промисловий зразок».

Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок належать володільцю відповідного патенту, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації, за умови підтримання чинності цих прав відповідно до закону. Якщо зазначені права впливають із патенту на секретний винахід, корисну модель, промисловий зразок, їх чинність починається від дати внесення інформації про патент до відповідного реєстру.

Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід спливає через двадцять років, що відліковуються від дати подання заявки на винахід в установленому законом порядку. Цей строк може бути продовжений в установленому законом порядку щодо винаходу, використання якого потребує спеціальних випробувань та офіційного дозволу. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на корисну модель спливає через десять років від дати подання заявки на корисну модель в установленому законом порядку. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на промисловий зразок спливає через п'ятнадцять років від дати подання заявки на промисловий зразок в установленому законом порядку.

Чинність майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок може бути припинено достроково за ініціативою особи, якій вони належать, якщо це не суперечить умовам договору, а також в інших випадках, передбачених законом. Відмова від патенту може бути повною або частковою. Законодавство не допускає відмови від патенту без попередження особи, якій надано право на використання вказаних об'єктів за ліцензійним договором, а також у разі накладення арешту на майно за борги, якщо до його складу входять права, що засвідчуються патентом.

За кожен рік дії патенту сплачується річний збір за підтримання його чинності. У випадку несплати у встановлений строк річного збору дія патенту, а, отже, майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок, припиняється з першого дня року, за який не сплачено збір. Проте річний збір за підтримання чинності патенту може бути сплачено протягом 12 місяців після закінчення встановленого строку. В такому випадку розмір річного збору збільшується на 50 відсотків, дія патенту відновлюється. Якщо ж збір не було сплачено протягом 12 місяців, дія патенту припиняється.

У разі припинення чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок ці об'єкти можуть вільно та безоплатно використовуватися будь-якою особою за винятками, встановленими законом. Якщо у зв'язку із достроковим припиненням чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок завдано збитків особі, якій було надано дозвіл на використання цих об'єктів, такі збитки відшкодовуються особою, яка надала зазначений дозвіл, якщо інше не встановлено договором чи законом. Чинність достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок може бути відновлено у порядку, встановленому законом, за заявою особи, якій ці права належали у момент їх припинення. Оскільки законодавство не передбачає конкретних підстав для такого відновлення, то патентоволоділець має право на відновлення своїх прав незалежно від способу дострокового припинення їх чинності.

Права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок можуть бути визнані недійсними протягом усього строку чинності патентів. Визнання прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок недійсними здійснюється тільки у судовому порядку. Патент може бути визнано у судовому порядку недійсним повністю або частково у разі: 1) невідповідності запатентованого винаходу, корисної моделі, промислового зразка умовам патентоздатності, визначених законом; 2) наявності у формулі винаходу, корисної моделі, промислового зразка ознак, яких не було у поданій заявці; 3) порушення вимог патентування винаходів, корисних моделей в іноземних державах; 4) видачі патенту внаслідок подання заявки з порушенням прав інших осіб.

Патент або його частина, визнані недійсними, вважаються такими, що не набрали чинності від дати публікації відомостей про видачу патенту.

Будь-яка особа, яка до дати подання заявки на винахід, корисну модель, промисловий зразок або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки в інтересах своєї діяльності добросовісно використала винахід, корисну модель, промисловий зразок в Україні або здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, має право на безоплатне продовження такого використання або використання, яке передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача). Право попереднього користувача може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом із підприємством чи діловою практикою або з тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано винахід, корисну модель, промисловий зразок або здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

Як вже зазначалось вище, законодавець передбачає, що власник патенту може передавати на підставі договору право власності на винахід (корисну модель), промисловий зразок будь-якій особі, яка стає його правонаступником, а щодо секретного винаходу (корисної моделі) – тільки за погодженням із Державним експертом. Тобто винахід (корисна модель) та промисловий зразок можуть виступати внеском до статутного капіталу господарських товариств, а у випадку секретного винаходу (корисної моделі) існує додаткова умова – дозвіл Державного експерта. Згідно Закону України «Про охорону прав на винаходи та корисні моделі» секретним винаходом (секретною корисною моделлю) є винахід (корисна модель), що містить інформацію, віднесена до державної таємниці. Державною таємницею (секретною інформацією) згідно із Законом України «Про державну таємницю» є вид таємної інформації, що охоплює відомості у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку, розголошення яких може завдати шкоди національній безпеці України та які визнані у порядку, встановленому цим Законом, державною таємницею і підлягають охороні державою.

В літературі по-різному розглядається питання стосовно того, що саме є об'єктом внеску до статутного капіталу. Деякі науковці внеском до статутного капіталу вважають патент як охоронний документ. Стосовно вищезгаданого питання, підтримуємо позицію І. Є. Якубівського, який стверджує, що об'єктом внеску до статутного капіталу виступають саме майнові права інтелектуальної власності, а не патент, що підтверджується українським законодавством, зокрема, ст. 424 ЦК України (де чітко зазначено, що саме майнові права інтелектуальної власності можуть бути внеском до статутного капіталу юридичних осіб), Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 року № 242 (де як нематеріальні активи розглядаються саме права на відповідні об'єкти інтелектуальної власності, а не ці об'єкти як такі). Щодо патенту, то його слід розглядати як документ, що засвідчує права, які вносяться до статутного капіталу [3, с. 58-63]. Як внесок до статутного капіталу можуть вноситись всі майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок, захищені патентом.

Згідно зі ст. 1107 ЦК України розпорядження майновими правами інтелектуальної власності здійснюється на підставі таких договорів: 1) ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності; 2) ліцензійний договір; 3) договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності; 4) договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності; 5) інший договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної

власності укладається у письмовій формі. У разі недодержання письмової форми договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності такий договір є нікчемним. Законом можуть бути встановлені випадки, в яких договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності може укладатись усно.

Вищий господарський суд України у своїй Постанові «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності» зазначив, що у разі внесення майнового права до статутного капіталу юридичної особи окрім зазначення про це в установчому договорі необхідне укладення окремого договору про передачу виключного права, а у випадках, передбачених законом, – також і державна реєстрація такого окремого договору.

Відповідно до Інструкції про подання, розгляд, публікацію та внесення до реєстру відомостей про передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі), затвердженої Наказом Міністерства освіти і науки України

від 16 липня 2001 року № 521, передача права власності на винахід (корисну модель) здійснюється на підставі договору про передачу права власності на винахід (корисну модель). Передача права власності на винахід (корисну модель) здійснюється в межах строку дії патенту України на винахід, деклараційного патенту України на винахід, деклараційного патенту України на корисну модель.

У договорі або витязі з договору повинні бути вказані: сторони договору; предмет договору; номер патенту; назва винаходу (корисної моделі); місцезнаходження (місце проживання сторін).

Аналізуючи норми українського законодавства про винаходи, корисні моделі та промислові зразки, можна побачити, що законодавець безпосередньо передбачає можливість внесення останніх як внеску до статутного капіталу господарських товариств. Предметом внеску виступатимуть всі або частина майнових прав. Про такий внесок потрібно зазначити в установчому договорі, а також укласти окремих договір про передачу виключних майнових прав на відповідні об'єкти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дзера О. В. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, В. В. Луць. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 832 с.
2. Підпригора О. А. Право інтелектуальної власності : Академ, курс : Підручник для студентів вищих навч. закладів / О. А. Підпригора, О. Б. Бутнік-Сіверський, В. С. Дроб'язко. – К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2004. – 672 с.
3. Якубівський І. Є. Правові засади внесення майнових прав інтелектуальної власності до статутного капіталу господарського товариства / І. Є. Якубівський // Юридична Україна. – 2009. – № 3. – С. 58–63.

УДК 347.623

ПРИРОДА ПАТРОНАТУ ЯК ФОРМИ ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

Шимон С.І.,

д.ю.н., доцент,

завідувач кафедри цивільного та трудового права

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

У праці досліджується інститут патронату над дітьми, його відмінності від інших форм влаштування дітей-сиріт та дітей, що позбавлені батьківського піклування. Сформульовано висновок щодо доцільності застосування патронату в якості виключно тимчасового заходу для невідкладного забезпечення сімейного догляду дитини на період, коли її сімейно-правовий статус є невизначеним.

Ключові слова: патронат, альтернативні форми сімейного виховання дітей.

Шимон С.І. / ПРИРОДА ПАТРОНАТА КАК ФОРМЫ УСТРОЙСТВА ДЕТЕЙ-СИРОТ И ДЕТЕЙ, ЛИШЕННЫХ РОДИТЕЛЬСКОГО ПОПЕЧЕНИЯ / Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова, Украина

В работе исследуется институт патроната над детьми, его отличия от иных форм устройства детей-сирот и детей, лишенных родительского попечения. Сформулирован вывод о целесообразности применения патроната исключительно с целью временного и неотлагательного обеспечения семейного попечительства над ребенком на период, когда его семейно-правовой статус является неопределенным.

Ключевые слова: патронат, альтернативные формы семейного воспитания детей.

Shymon S.I. / NATURE OF PROTECTORSHIP AS A FORM OF PLACEMENT OF ORPHANS AND KIDS DEPRIVED OF PARENTAL CARE / National Pedagogical University of named M.P. Dragomanov, Ukraine

In this article the institute of protectorship over kids, it differs from other forms of care for orphans and kids deprived of parental care are being investigated. The author defines the main features of protectorship over the orphans and kids deprived of parental care. Protectorship (patronage) is a form of family education of children; protectorship is different from the guardianship and custody, foster families and family-type orphanages.

This article analyzes the scientific concepts of protectorship as a form of family upbringing children. It also investigates the conditions for the transfer of the child in family foster parents and the rights and obligations of foster parents and children, which is placed under the protectorship.

The conclusion was made that patronage should only be used for the temporary care of kids at a time when their family and legal status is uncertain. Protectorship must be that kind of professional activity which provides family education of kids in difficult life circumstances.

Key words: protectorship, alternative forms of family upbringing of kids.

Патронат як форму влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (далі – діти, які залишилися без батьківського піклування), як відомо, передбачено на законодавчому рівні в СК України від 10 січня 2002 року. Поява цього інституту зумовила наукові дискусії щодо його сутності та функцій у сімейних правовідносинах. Увага науковців зосереджується,

переважно, на питаннях порядку передання дитини під патронат та його правових наслідків. Проте, залишається нез'ясованою специфіка цього сімейно-правового інституту у порівнянні з іншими квазісімейними формами виховання дітей (опіка та піклування, прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу), що обумовлює мету статті.